

GDAŃSKIE
STUDIA
PRAWNICZE

TOM XL
2018

GDAŃSKIE STUDIA PRAWNICZE

WYBRANE ZAGADNIENIA
PRAWA KONSTYTUCYJNEGO W POLSCE
1997–2017

pod redakcją
ANNY RYTEL-WARZOCHY I PIOTRA UZIĘBŁY

TOM XL
2018

WYDAWNICTWO
UNIwersytetu GDAŃSKIEGO

Kolegium Redakcyjne
Andrzej Szmyt – przewodniczący
Marcin Michał Wiszowaty – sekretarz

Tłumaczenie streszczeń na język angielski
Anna Rytel-Warzocha

Redaktor Wydawnictwa
Sonia Cynke

Projekt okładki i stron tytułowych
Andrzej Taranek

Skład komputerowy z układem typograficznym
Maksymilian Biniakiewicz

Informacje na stronie internetowej: www.prawo.univ.gda.pl –
link Gdańskie Studia Prawnicze – w sprawach podstawowych zasad
recenzowania publikacji, ochrony rzetelności w nauce, wersji pierwotnej tekstu

Publikacja sfinansowana ze środków własnych
Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISSN 1734-5669

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

www.wyd.ug.edu.pl
Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	13
I. WARTOŚCI KONSTITUCYJNE	
Agnieszka Bień-Kacała RÓWNOŚĆ CZY HIERARCHICZNOŚĆ? KILKA SŁÓW O WARTOŚCIACH W PAŃSTWIE, PRAWIE I SPOŁECZEŃSTWIE.....	17
Jerzy Jaskiernia KULTURA PRAWNA I KULTURA POLITYCZNA W PROCESIE STANOWIENIA I STOSOWANIA KONSTITUCJI RP	31
Hanna Suchocka AKTUALNOŚĆ WARTOŚCI CHRONIONYCH PRZEZ KONSTITUCJĘ Z 1997 R. . .	49
Jerzy Zajadło HOSTILE CONSTITUTIONAL INTERPRETATION.....	63
II. RZECZPOSPOLITA	
Dorota Lis-Staranowicz, Joanna Wojciechowicz STOSOWANIE KONSTITUCJI RP PRZEZ SĄDY NA PRZYKŁADZIE ART. 25 UST. 1B USTAWY O EMERYTURACH I RENTACH. . . .	73
Artur Ławniczak RODZIMA DEMOKRACJA KONSTITUCYJNO-PARLAMENTARNA NA AKTUALNYM ETAPIE ROZWOJU.....	85
Ryszard Mojak GENEZA, PRAWNOUSTROJOWE ZASADY I PRAWNE PROCEDURY TWORZENIA I UCHWALENIA KONSTITUCJI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z 2 KWIEŃNIA 1997 R.....	97
Krzysztof Wójtowicz PRAWNE ASPEKTY DZIAŁANIA EUROPEJSKICH PARTII POLITYCZNYCH	139
III. WOLNOŚCI, PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁOWIEKA I OBYWATELA	
Małgorzata Balwicka-Szczyrba, , Anna Sylwestrzak INSTYTUCJA UBEZWŁASNOWIENIA W PERSPEKTYWIE UNORMOWAŃ KONSTITUCJI RP ORAZ KONWENCJI ONZ O PRAWACH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	151
Monika Florczak-Wątor OBOWIĄZEK OCHRONY BENEFICJENTÓW PRAWA DO MIESZKANIA JAKO „INNEGO PRAWA MAJĄTKOWEGO” W ROZUMIENIU ART. 64 UST. 1 I 2 KONSTITUCJI RP	169

Agnieszka Gajda	
ROZWIĄZANIA PRZYJĘTE W USTAWIE PRAWO O RUCHU DROGOWYM JAKO PRZYKŁAD DZIAŁAŃ WYRÓWNAWCZYCH PODEJMOWANYCH NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	185
Marian Grzybowski	
OBYWATELSKIE PRAWO DO OPIEKI ZE STRONY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PODCZAS POBYTU ZA GRANICĄ (NA EUROPEJSKIM TLE PORÓWNAWCZYM).....	193
Mariusz Jabłoński	
REALIZACJA KONSTYTUCYJNEGO PRAWA DOSTĘPU DO INFORMACJI PUBLICZNEJ – UWAGI NA TLE PROJEKTU USTAWY O JAWNOŚCI ŻYCIA PUBLICZNEGO	207
Grzegorz Kryszew	
KONSTYTUCYJNA REGULACJA PODSTAWOWYCH ZASAD PRAWA WYBORCZEGO	225
Szymon Pawłowski	
KONSTYTUCYJNOŚĆ OBNIŻENIA I ZRÓŻNICOWANIA POWSZECHNEGO WIEKU EMERYTALNEGO	237
Piotr Polak, Janusz Trzcіński	
KONSTYTUCYJNA ZASADA GODNOŚCI CZŁOWIEKA W ŚWIETLE ORZECZNICTWA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO	257
Anna Rakowska-Trela	
OBNIŻENIE EMERYTUR FUNKCJONARIUSZY SŁUŻB MUNDUROWYCH NABYTYCH POCZĄWSZY OD 1990 R. A STANDARDY KONSTYTUCYJNE.....	275
Anna Rytel-Warzocho	
CONSTITUTIONAL REFERENDUM IN POLAND IN THE LIGHT OF CONSTITUTIONAL REGULATION AND CONTROVERSY ARISING FROM CONSTITUTIONAL PRACTICE	289
Viktoria Serzhanova, Ewa Tuora-Schwierskott	
WOLNOŚĆ SUMIENIA I WYZNANIA W KONSTYTUCJI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	303
Krzysztof Skotnicki	
UDZIAŁ W WYBORACH I REFERENDACH OSÓB GŁUCHYCH I NIEDOSŁYSZĄCYCH	315
Andrzej Sokala	
KILKA UWAG DO PROJEKTU ZMIAN W KODEKSIE WYBORCZYM Z LISTOPADA 2017 R.	323
Piotr Tuleja	
KONSTYTUCYJNE PODSTAWY ZWROTU WYŁĄCZONEJ NIERUCHOMOŚCI	335

Monika Urbaniak	
ODMOWA SPORZĄDZENIA SKARGI KONSTITUCYJNEJ PRZEZ PROFESJONALNEGO PEŁNOMOCNIKA WYZNACZONEGO Z URZĘDU	345
Mirosław Wyrzykowski	
USTAWA O INSTYTUCIE PAMIĘCI NARODOWEJ PRZED TRYBUNAŁEM KONSTITUCYJNYM	355
Wojciech Zalewski	
DETENCJA „TERAPEUTYCZNA” – WĄTPLIWOŚCI KONSTITUCYJNE I POLITYCZNO-KRYMINALNE W KONTEKŚCIE USTAWY O „BESTIACH”	371
Marek Zubik, Jan Podkowiak, Robert Rybski	
PRYWATNOŚĆ WOLNOŚĆ U PROGU D-DAY	391

IV. SEJM I SENAT

Ryszard Balicki	
O SEJMOWYM POSIEDZENIU, KTÓREGO NIE BYŁO – UWAGI NA MARGINESIE OBRAD W SALI KOLUMNOWEJ W DNIU 16 GRUDNIA 2016 R.....	413
Stanisław Bożyk	
KONSTITUCYJNE RAMY INICJATYWY USTAWODAWCZEJ W PARLAMENCIE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	429
Piotr Chybalski	
UWAGI O PODMIOTOWYM ZAKRESIE ŚLEDZTWA SEJMOWEGO.....	439
Jarosław Szymanek	
O POTRZEBIE INSTYTUCJONALIZACJI OPOZYCJI PARLAMENTARNEJ W PRZEPISACH REGULAMINU SEJMU RP.	455
Piotr Uziębło	
O POTRZEBIE POSZERZENIA PARLAMENTARNYCH PRAW OPOZYCJI.....	475

V. PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jerzy Ciapała	
KOMPETENCJA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W ZAKRESIE POWOŁYWANIA SĘDZIÓW. REFLEKSJE KRYTYCZNE.....	493
Marcin Wiszowaty	
PRAWO ŁASKI PREZYDENTA III RP JAKO REALIZACJA FUNKCJI PRZEDSTAWICIELA SUWERENNEGO NARODU ORAZ STRAŻNIKA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA. UWAGI PO UCHWALE SKŁADU SIEDMIU SĘDZIÓW SĄDU NAJWYŻSZEGO Z DNIA 31 MAJA 2017 R. (SYGN. AKT I KZP 4/17).....	507

VI. RADA MINISTRÓW I ADMINISTRACJA RZĄDOWA

Krzysztof Eckhardt	
ODPOWIEDZIALNOŚĆ KONSTITUCYJNA PREZESA RADY MINISTRÓW	525

Ryszard Piotrowski

POLITYKA ZAGRANICZNA A DOBRO WSPÓLNE. UWAGI O ZGODNOŚCI Z KONSTYTUCJĄ RP PROJEKTU USTAWOWEJ REGULACJI SŁUŻBY ZAGRANICZNEJ	537
---	-----

Maciej Serowaniec

ROLA MINISTRA OBRONY NARODOWEJ W CYWILNYM MODELU ZWIERZCHNICTWA NAD SIŁAMI ZBROJNYMI RP	565
--	-----

VII. SĄDY I TRYBUNAŁY

Leszek Garlicki

SĄDY – PO ZMIANACH	579
--------------------------	-----

Dariusz Górecki

ROZSTRZYGANIE SPORÓW KOMPETENCYJNYCH PRZEZ TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY	593
--	-----

Krzysztof Grajewski

PRZEDTERMINOWE ZAKOŃCZENIE KADENCJI PIERWSZEGO PREZESA SĄDU NAJWYŻSZEGO W ŚWIEŹLE ART. 12 § 1 ORAZ ART. 111 § 1 I § 4 NOWEJ USTAWY O SĄDZIE NAJWYŻSZYM	609
--	-----

Mirosław Granat

WYMOGI FORMALNE WNIOSKU DO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO W SPRAWIE BADANIA CELÓW LUB DZIAŁALNOŚCI PARTII POLITYCZNYCH	621
---	-----

Piotr Mikuli

DOKTRYNA KONIECZNOŚCI JAKO UZASADNIENIE DLA ROZPROSZONEJ KONTROLI KONSTYTUCYJNOŚCI USTAW W POLSCE	635
--	-----

Andrzej Szmyt

DESTRUKCJA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO W POLSCE W ŚWIEŹLE OPINII KOMISJI WENECKIEJ	649
---	-----

VIII. ORGANY KONTROLI PAŃSTWOWEJ I OCHRONY PRAWA

Aldona Domańska

KILKA UWAG NA TEMAT IMMUNITETU RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	669
--	-----

IX. VARIA

Przemysław Kierończyk

KONSTYTUCJA LITEWSKA NA TLE POLSKIEJ USTAWY ZASADNICZEJ (PORÓWNANIE OGÓLNYCH CECH, W TYM KATALOGU ZASAD NACZELNYCH)	681
---	-----

Sylwia Majkowska-Szulc

KONSEKWENCJE NARUSZENIA WARTOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ NA PRZYKŁADZIE UNICESTWIENIA POLSKIEGO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO W 20 LAT PO UCHWALENIU KONSTYTUCJI RP	699
---	-----

TABLE OF CONTENTS

PART I. CONSTITUTIONAL VALUES

Agnieszka Bień-Kacała

EQUALITY OR HIERARCHY?

A FEW WORDS ABOUT VALUES IN THE STATE, LAW AND SOCIETY 30

Jerzy Jaskiernia

LEGAL CULTURE AND POLITICAL CULTURE IN THE PROCESS OF ESTABLISHING
AND APPLYING THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF POLAND 46

Hanna Suchocka

VALIDITY OF VALUES PROTECTED BY THE CONSTITUTION OF 1997 62

Jerzy Zajadło

CONSTITUTION-HOSTILE INTERPRETATION 69

PART II. THE REPUBLIC

Dorota Lis-Staranowicz, Joanna Wojciechowicz

APPLICATION OF THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF POLAND
BY COURTS ON THE EXAMPLE OF ART 25 P. 1B OF THE ACT ON OLD-AGE
AND DISABILITY PENSIONS FROM THE SOCIAL INSURANCE FUND 84

Artur Ławniczak

POLISH CONSTITUTIONAL-PARLIAMENTARY DEMOCRACY
IN THE CURRENT PERIOD OF DEVELOPMENT 95

Ryszard Mojak

GENESIS, CONSTITUTIONAL PRINCIPLES AND LEGAL PROCEDURES
FOR THE CREATION AND ADOPTION OF THE CONSTITUTION
OF THE REPUBLIC OF POLAND OF 2 APRIL 1997 135

Krzysztof Wójtowicz

LEGAL ASPECTS OF THE ACTIVITIES OF EUROPEAN POLITICAL PARTIES 148

PART III. THE FREEDOMS, RIGHTS AND OBLIGATIONS OF PERSONS AND CITIZENS

Małgorzata Balwicka-Szczyrba, Anna Sylwestrzak

INSTITUTION OF INCAPACITATION IN THE PERSPECTIVE OF THE NORMS
OF THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF POLAND AND THE UN CONVENTION
ON THE RIGHTS OF PERSONS WITH DISABILITIES 167

Marian Grzybowski

CITIZENS' RIGHT TO PROTECTION BY THE REPUBLIC OF POLAND
WHILST ABROAD (ON THE EUROPEAN COMPARATIVE BACKGROUND) 204

Mariusz Jabłoński	
IMPLEMENTATION OF THE CONSTITUTIONAL RIGHT OF ACCESS TO PUBLIC INFORMATION - REMARKS ON THE BACKGROUND OF THE DRAFT LAW ON TRANSPARENCY OF PUBLIC LIFE	224
Grzegorz Kryszewski	
CONSTITUTIONAL REGULATION OF THE BASIC PRINCIPLES OF ELECTORAL LAW ...	236
Szymon Pawłowski	
CONSTITUTIONALITY OF REDUCING AND DIVERSIFYING THE GENERAL RETIREMENT AGE.	254
Piotr Polak, Janusz Trzcíński	
CONSTITUTIONAL PRINCIPLE OF HUMAN DIGNITY IN THE LIGHT OF THE JURISPRUDENCE OF THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL.....	274
Anna Rakowska-Trela	
LOWERING THE PENSIONS OF UNIFORMED SERVICES OFFICERS ACQUIRED FROM 1990 ONWARDS AND CONSTITUTIONAL STANDARDS	287
Anna Rytel-Warzocha	
REFERENDUM KONSTYTUCYJNE W POLSCE W ŚWIETLE REGULACJI KONSTYTUCYJNEJ I KONTROWERSJI POWSTAŁYCH NA TLE PRAKTYKI USTROJOWEJ	301
Viktoria Serzhanova, Ewa Tuora-Schwierskott	
FREEDOM OF CONSCIENCE AND CONFESSION IN THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF POLAND.....	314
Krzysztof Skotnicki	
PARTICIPATION IN ELECTIONS AND REFERENDA OF DEAF AND HARD-OF-HEARING PEOPLE	322
Andrzej Sokala	
FEW REMARKS ON THE DRAFT AMENDMENT TO THE ELECTORAL CODE OF NOVEMBER 2017.....	333
Piotr Tuleja	
CONSTITUTIONAL BASIS FOR THE RETURN OF THE EXPROPRIATED REAL ESTATE ...	344
Monika Urbaniak	
REFUSAL TO DRAFT A CONSTITUTIONAL COMPLAINT BY A PROFESSIONAL REPRESENTATIVE APPOINTED <i>EX OFFICIO</i>	353
Mirosław Wyrzykowski	
ACT ON THE INSTITUTE OF NATIONAL REMEMBRANCE BEFORE THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL.....	369
Wojciech Zalewski	
„THERAPEUTIC” DETACHMENT – CONSTITUTIONAL AND POLITICAL-CRIMINAL DOUBTS IN THE CONTEXT OF THE ACT ON „BEASTS”	389
Marek Zubik, Jan Podkowiak, Robert Rybski	
PRIVACY. FREEDOM ON THE THRESHOLD OF D-DAY.....	409

PART IV. THE SEJM AND THE SENATE

Ryszard Balicki

ON THE SEJM MEETING WHICH DID NOT TAKE PLACE – COMMENTS ON THE MARGIN OF THE MEETING IN THE COLUMN HALL ON 16 DECEMBER 2016.	428
---	-----

Stanisław Bożyk

CONSTITUTIONAL FRAMEWORK OF THE LEGISLATIVE INITIATIVE IN THE PARLIAMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND	437
---	-----

Piotr Chybalski

REMARKS CONCERNING THE PERSONAL SCOPE OF PARLIAMENTARY INQUIRY	453
--	-----

Jarosław Szymanek

ON THE NEED TO INSTITUTIONALIZE THE PARLIAMENTARY OPPOSITION IN THE STANDING ORDERS OF THE SEJM OF THE REPUBLIC OF POLAND.	473
--	-----

Piotr Uziębło

ON THE NEED TO EXPAND THE PARLIAMENTARY RIGHTS OF THE OPPOSITION	489
--	-----

PART V. THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND

Jerzy Ciapała

COMPETENCE OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND TO APPOINT JUDGES. SOME CRITICAL REFLECTIONS	505
---	-----

Marcin Wiszowaty

RIGHT OF PARDON OF THE PRESIDENT OF THE THIRD REPUBLIC OF POLAND AS A MANIFESTATION OF HIS FUNCTION AS A REPRESENTATIVE OF THE SOVEREIGN NATION AND A SECURITY GUARD OF THE STATE. COMMENTS AFTER THE RESOLUTION OF THE SUPREME COURT OF 31 MAY 2017 (REF. NO. I KZP 4/17)	521
--	-----

PART VI. THE COUNCIL OF MINISTERS AND GOVERNMENT ADMINISTRATION

Krzysztof, Eckhardt

CONSTITUTIONAL RESPONSIBILITY OF THE PRIME MINISTER.	536
---	-----

Ryszard Piotrowski

FOREIGN POLICY AND THE COMMON GOOD. COMMENTS ON THE COMPLIANCE OF THE DRAFT OF THE STATUTORY REGULATION OF THE FOREIGN SERVICE WITH THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF POLAND	564
--	-----

Maciej Serowaniec

ROLE OF THE MINISTER OF NATIONAL DEFENSE IN THE CIVILIAN MODEL OF SUPREMACY OVER THE POLISH ARMED FORCES	576
---	-----

PART VII. COURTS AND TRIBUNALS

Leszek Garlicki

COURTS AFTER AMENDMENTS.	591
-------------------------------	-----

Dariusz Górecki	
SETTLEMENT OF COMPETENCE DISPUTES BY THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL	607
Krzysztof Grajewski	
EARLY TERMINATION OF THE TERM OF OFFICE OF THE FIRST PRESIDENT OF THE SUPREME COURT IN THE LIGHT OF ART. 12 § 1 AND ART. 11 § 1 AND § 4 OF THE NEW LAW ON THE SUPREME COURT	620
Mirosław Granat	
FORMAL REQUIREMENTS OF THE APPLICATION TO THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL CONCERNING THE REVIEW OF THE AIMS AND FUNCTIONING OF POLITICAL PARTIES	633
Piotr Mikuli	
DOCTRINE OF NECESSITY AS THE JUSTIFICATION FOR THE DECENTRALIZED CONSTITUTIONAL REVIEW IN POLAND	648
Andrzej Szmyt	
DESTRUCTION OF THE CONSTITUTIONAL TRIBUNAL IN POLAND IN THE LIGHT OF THE OPINIONS OF THE VENICE COMMISSION	666
	PART VIII. ORGANS OF STATE CONTROL AND FOR DEFENCE OF RIGHTS
Aldona Domańska	
SOME REMARKS ON THE IMMUNITY OF THE OMBUDSMAN	678
	PART IX. VARIA
Przemysław Kierończyk	
LITHUANIAN CONSTITUTION ON THE BACKGROUND OF THE POLISH BASIC LAW (COMPARISON OF GENERAL FEATURES INCLUDING THE CATALOG OF FUNDAMENTAL PRINCIPLES)	698
Sylwia Majkowska-Szulc	
CONSEQUENCES OF THE VIOLATION OF EUROPEAN UNION VALUES ON THE EXAMPLE OF THE ANNIHILATION OF THE POLISH CONSTITUTIONAL TRIBUNAL TWENTY YEARS AFTER THE ADOPTION OF THE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF POLAND	713